

Každé dva týždne bezplatne na Vašom stole e-mailom alebo poštou.

Zmeny v kanadskej vláde

14. augusta oznámil kanadský premiér Stephen Harper zmenu v zložení svojej menšinovej konzervatívnej vlády. Personálne zmeny sa týkajú deviatich ministrov. Za najvýznamnejšiu je možné označiť presun ministra zahraničných vecí Petra MacKaya na pozíciu ministra obrany. Na jeho miesto nastúpil Maxime Bernier z Québecu (viď foto), ktorý v predchádzajúcom kabinete zastával pozíciu ministra priemyslu. Nahradil ho bývalý minister pre indiánske záležitosti Jim Prentice. Po 18 mesiacoch pri moci tak dochádza k druhej obmene kanadského kabinetu. Premiér Stephen Harper zdôraznil, že vládne priority sa nemenia – zostávajú nimi obrana kanadskej suverenity, udržanie ekonomickej prosperity a nízkych daní, boj proti kriminalite, ochrana životného prostredia a posilnenie federácie dovnútra i navonok.

www.pm.gc.ca

KANADSKÁ SPOLOČNOSŤ

Čo vieme o „najpriateľskejších obyvateľoch planéty“, ktorými sú podľa posledného vydania Anholt Nations Brand Index práve Kanadania? Tak napríklad 84 % z takmer 33 miliónov obyvateľov je so svojim životom a vyhliadkami do budúcnosti úplne spokojných (výskum organizácie OECD), Kanadania vnímajú sami seba ako otvorený a tolerantný národ a skoro polovica obyvateľov starších ako 15 rokov má univerzitný diplom či odborný certifikát. Štatistiky ale vykazujú i negatívne trendy v krajine javorového listu, s ktorými sa v súčasnosti potýkajú takmer všetky vyspelé krajiny: starnúca populácia (v roku 2003 bolo 4,6 miliónov Kanadánov starších ako 65 rokov, v nasledujúcich 25 rokoch sa počet zdvojnásobí a v roku 2041 bude dôchodcom už každý štvrtý Kanadán) a nízky prirodzený populačný rast (ktorý bol pred rokom 1990 1,7 % a na obdobie 2007 – 2031 sa odhaduje už len 0,7 %). Vyššiu pôrodnosť majú len pôvodní obyvatelia (1,5krát vyššiu ako národný priemer) a napríklad medián veku pôvodných obyvateľov je oproti 37,7 rokom kanadskej populácie len 24,7 rokov. Seniorskými provinciami sa naopak podľa odhadov stanú atlantické provincie.

www.statcan.ca

Rodinný život

Priemerná kanadská rodina sa skladá z troch členov (v roku 1971 to bolo 3,7), žena chodí do práce (62 % Kanadániek oproti 46 % v roku 1976), takmer polovica detí od 20 do 29 rokov žije stále s rodičmi a väčšina párov je zobratých (70 %). Napriek tomu sa počet párov v manželskom zväzku výrazne znížil a celých 14 % Kanadánov žije v takzvanom „common-law“, čo je vlastne spoločná domácnosť (jedná sa napríklad o jednu tretinu rodín s deťmi v Québecu). Pokiaľ toto spolužitie spĺňa aspoň jednu z troch podmienok (partneri spolu žijú minimálne 12 mesiacov, majú spolu dieťa – vlastné alebo adoptované či dieťa jedného z páru je v starostlivosti druhého), potom sa na

pár vzťahujú úplne rovnaké zákony, ako keby boli manželia. Takže sa v Kanade dokonca môže stať, že môžu spoločne priznávať dane partneri, ktorí pracujú každý v inom meste (dôvodom oddeleného bývania je len práca), alebo ktorí sa rozídu v priebehu roka na menej ako tri mesiace a ku koncu finančného roka sú znova spolu. Zaujímavé údaje sú tiež o zmiešaných partnerstvách, ktorých počet sa od roku 1991 zvýšil o 35 % (napriek tomu sa zatiaľ ale jedná len o 452 000 ľudí). Najčastejší pár tvoril jeden partner z viditeľnej menšiny s niekým, kto z menšinovej

skupiny nepochádza. Jednalo sa o menšinu prevažne japonskú, ktorú nasledovali hispanci a černosi. Zmiešanému partnerstvu sú najmenej naklonení Čiňanokanadania. Týmto zväzkom sa najlepšie darí vo Vancouveri, Toronte a Montreale, teda v mestách, kde smeruje najviac súčasných imigrantov.

Digitálna revolúcia po kanadsky

Kanadania stále viac využívajú počítače a internet a to má vplyv i na trávenie voľného času. Obzvlášť mladí ľudia napríklad stále menej času trávia sledovaním televízie a počúvaním rádia (trend je ešte výraznejší než na Slovensku). Podľa kanadského štatistického úradu mládež strávia pred televízorom oproti roku 2000 týždenne o 4 hodiny menej času. Mladí sa orientujú skôr na internet, vrátane sťahovania hudby a sledovania videonahrávok na serveroch ako je YouTube. Stále populárnejšie sú internetové sociálne siete, napríklad stránky Facebook. Podľa agentúry ComScore Media Matrix sa v júli 2007 len k tomuto serveru pripojilo 11,4 miliónov Kanadánov. Vysokorýchlostné pripojenie na internet (má ho 60 % domácností) umožňuje bežným užívateľom používanie vyspelých technológií. V mnohých domácnostiach tak už nie je televízia hlavným zdrojom zábavy. Stále viac ľudí sťahuje filmy a ďalšie programy z internetu do počítača a z neho ho potom prostredníctvom domácej siete sleduje z televíznej obrazovky. Veľmi obľúbené sú tiež ďalšie „digitálne hračky“ typu iPod, bezdrôtová televízia či smartphone mobilné telefóny (napr. kanadský BlackBerry). Internet však neslúži len pre zábavu. V odľahlých oblastiach sa využíva napríklad online vyšetovanie pacientov na diaľku či vyučovanie pomocou videokonferencií.

www.cbc.ca/news www.radio-canada.ca

Kanadania a práca

Mnoho Kanadánov o sebe hovorí, že práca je pre nich na prvom mieste. Priaznivá ekonomická situácia a ďalšie faktory v posledných rokoch menia niektoré pracovné návyky a štatistiky. Okrem rekordne nízkej nezamestnanosti (6,3 %), je to napríklad jej kratšia doba (priemerne 16,7 týždňa oproti 26,4 týždňa v roku 1997). Mladí ľudia stále častejšie dávajú prednosť lukratívnym pracovným ponukám pred štúdiom, takže niektoré univerzity museli znížiť požiadavky na prijímaných uchádzačov o štúdium. Významne taktiež vzrástla zamestnanosť žien (od roku 1976 o 16,4 %). Dnes pracuje 58 % Kanadániek nad 15 rokov, mužov pracuje 68 %. Naopak, znižuje sa priemerná doba, ktorú zamestnaní Kanadania strávia v práci. Zatiaľ čo v roku 1976 činila 38 hodín týždenne, vlni to bolo už len 36,9 hodín týždenne (v SR 42,7 hodín). Pokiaľ ide o úlohu odborov, ich členom alebo pod ochranou kolektívnej zmluvy je približne jedna tretina kanadských pracovníkov. Na kanadských zamestnancov sa vzťahuje podľa typu zamestnávateľa federálna alebo provinciálna pracovno-právna legislatíva (federálny Zákonník práce sa vzťahuje len na 10 % zamestnancov, napr. na pracovníkov bánk či telekomunikačných firiem). Kanadské zákony výslovne chránia zamestnancov pred prepustením alebo iným postihom v niektorých špecifických prípadoch – napr. pracovníkov, ktorí upozornia nadriadeného alebo orgány činné v trestnom konaní na porušenie zákona zamestnávateľom (anglicky whistleblowers).

www.hrsdc.gc.ca www.statcan.ca

KVÍZ O KANADE

V ktorých štyroch provinciách žije 86 % obyvateľov Kanady? (Odpoveď a novú otázku nájdete v budúcom vydaní Mozaiky.)

Odpoveď z minulého čísla: V Kanade sa každoročne uskutoční 23 divadelných Fringe festivalov.